Euroopa Parlament
2024-2029

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2025/2155(DEC)

5.12.2025

ARVAMUS

Esitaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Saaja: eelarvekontrollikomisjon

Euroopa Prokuratuuri 2024. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta (2025/2155(DEC))

Arvamuse raportöör: Evin Incir

ARVAMUS

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon palub eelarvekontrollikomisjonil kui vastutaval komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmise:

1. võtab teadmiseks Euroopa Prokuratuuri (EPPO) juhtumite arvu märkimisväärse lisandumise 2024. aastal (2666 aktiivset uurimist), millest peaaegu 30 % oli piiriülese mõõtmega, ning Euroopa delegaatprokuröride saavutatud olulise edasimineku süüdistuste esitamisel (47 %) ja varade külmutamisel;

2. märgib, et 2024. aastal menetles EPPO 547 kuriteoteadet, mida on 56 % rohkem kui 2023. aastal ja mis oli peamiselt tingitud eraisikutelt (kasv 85 %) ja riiklike asutustelt (kasv 12 %) saadud teadete arvu märkimisväärsest suurenemisest, mis näitab liidu finantshuve kahjustavate pettuste paremat avastamist osalevates liikmesriikides ja üldsuse suuremat teadlikkust EPPO rollist;

3. juhib tähelepanu piiriüleste käibemaksupettustega seotud juhtumite arvu kasvule, mille arvele langeb üle poole EPPO juhtumitega seotud hinnangulisest kahjust; märgib ka, et taasterahastu „NextGenerationEU“ rahastamisega seotud uurimiste arv on märkimisväärselt suurenenud (kasv 25 %);

4. rõhutab, et valdavat enamikku ELi eelarve vastaste pettuste ja muude kuritegude uurimistest takistavad jätkuvalt erinevad riiklikud õigusaktid ja liikmesriikide ebaühtlased jõustamispüüdlused;

5. toonitab, et EPPO töökoormust alahinnati esialgses eelarveraamistikus märkimisväärselt, mistõttu on EPPO struktuurselt alarahastatud ja tal ei ole ka piisavalt töötajaid; rõhutab, et uurimiste kasvavat mahtu ei saa hallata ilma piisava personali ja nõuetekohaste ressurssideta, millega tagada, et rahastamisega kaasnevad tugevamad aruandlusmehhanismid ja korrapärased tulemuslikkuse hindamised, et tagada ELi maksumaksja raha tõhus kasutamine; kutsub komisjoni üles tegema EPPOga koostööd ja koostama EPPO vajaduste ajakohastatud hinnangu, pidades silmas järgmist mitmeaastast finantsraamistikku, milles tuleks arvesse võtta ka EPPO territoriaalse pädevuse laiendamist Rootsile ja Poolale; tuletab meelde, et EPPO on üks vähestest ELi organitest, mis toob ELi finantshuvide kaitse kontekstis ELi eelarvesse vahendeid juurde;

6. rõhutab, et Europoli, Eurojusti, OLAFi ja EPPO tegevust reguleeriva õigusraamistiku läbivaatamine peaks andma võimaluse maksimeerida tõhusust ühiste eesmärkide saavutamisel, eelkõige võitluses pettuse, finantskuritegude, korruptsiooni ja muu ELi finantshuve kahjustava kuritegeliku kahju vastu, hoidudes samal ajal tegevuse dubleerimisest; rõhutab, et tihedam operatiivkoostöö ja ühine analüüsivõimekus teiste ELi asutustega, nagu Europol, Eurojust ja OLAF, võivad tuua olulist mastaabisäästu ja parandada üldist tõhusust; kutsub EPPOt üles seadma sisse usaldusväärse koostöö jagatud eesmärke taotlevate ja suure vastastikuse täiendavuse potentsiaaliga asutustega; juhib sellega seoses eelkõige tähelepanu äsja asutatud Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ametile (AMLA) ja tulevasele ELi Tolliametile; rõhutab, et pettuste ja finantskuritegude tulemuslik avastamine sõltub tõelisest andmepõhisest koostööst ja teabevahetusest kõigi ELi pettustevastase võitluse struktuuris osalejate

vahel; rõhutab, et see koostöö peab toimuma andmekaitse-eeskirju ja menetluslikke tagatisi täielikult järgides;

7. tuletab meelde komisjoni võetud kohustust kiirendada EPPO volituste läbivaatamist, ning ootab, et see viib EPPO pädevuse laiendamiseni; rõhutab oma korduvaid üleskutseid laiendada EPPO pädevust muudele raskete kuritegude valdkondadele, nagu ELi määratud sanktsioonide rikkumine; rõhutab, et sellisele laiendamisele peavad eelnema täielik mõjuhinnang ning piisavate eelarvevahendite ja inimressursside eraldamine, et tagada tegevuse tulemuslikkus;

8. tunnistab, et EPPO peaks töötama asjakohaste vahenditega välja autonoomsed digisüsteemid, et tulla toime üha keerukamate piiriüleste finantskuritegudega, mida iseloomustavad suurem keerukus ja kujunemisjärgus digitehnoloogiate kasutamine; väljendab muret viivituste pärast kohtuasjade haldamise süsteemi väljatöötamisel; märgib, et EPPO kogub uurimiste käigus suure hulga andmeid, eelkõige keeruliste finants-, organiseeritud kuritegevuse ja rahapesu juhtumite puhul, ning neid andmeid ei kasutata asutusesisese analüüsisuutlikkuse puudumise tõttu endiselt piisavalt; väljendab heameelt EPPO küberturvalisuse strateegia ja küberturvalisuse raamistiku vastuvõtmise üle ning nõuab selle kiiret ja terviklikku rakendamist; julgustab EPPOt seadma digiüleminekul esikohale koostalitlusvõime ja andmeturbe, tagades ühilduvuse Europoli ja Eurojusti süsteemidega, kaitstes samal ajal põhiõigusi;

9. nõuab tungivalt, et liikmesriigid, kes ei ole veel EPPOga ühinenud, teeksid seda viivitamata, et tagada tõeliselt üleeuroopaline kriminaalõigussüsteem, millega suudetakse kaitsta liidu finantshuve ja reageerida tulemuslikult piiriülesele organiseeritud kuritegevusele ja korruptsioonile; rõhutab, et mitteosalemisest tingitud killustatus õõnestab ELi kohtusüsteemi ülesehituse sidusust ja tõhusust ning kõigi liikmesriikide täielik osalemine suurendaks märkimisväärselt liidu suutlikkust ELi eelarvet kahjustavaid raskeid kuritegusid avastada ja uurida ja nende eest süüdistusi esitada; tuletab meelde, et osalemine Euroopa Prokuratuuris (EPPO) on liidu ühise kohtusüsteemi ja pettustevastase võitluse struktuuri nurgakivi, mis tagab ELi finantshuvide tulemusliku kaitse ja selle institutsioonide usaldusväärsuse; nõuab, et kõigilt tulevastelt liikmesriikidelt nõutaks ELiga ühinemise protsessis EPPOs osalemist, et tagada vastutuse, õigusalase koostöö ja jõustamise ühtne tase kogu liidus;

10. rõhutab, et Euroopa Prokuratuuris (EPPO) juba osalevate liikmesriikidega tuleb pidada pidevat ja struktureeritud dialoogi, et lahendada praktilisi probleeme, millega nad õigusriigi põhimõtte rikkumise ja korruptsiooni vastu võitlemisel silmitsi seisavad; kutsub Euroopa Komisjoni üles toetama neid liikmesriike iga-aastastes õigusriigi olukorda käsitlevates aruannetes sisalduvate soovituste konkreetsel rakendamisel ning tagama, et EPPO raames saadud kogemused aitaksid kaasa tugevamale ja sidusamale kogu liitu hõlmavale lähenemisele seoses kohtusüsteemi usaldusväärsuse ja vastutusega.

LISA: SISENDI DEKLARATSIOON

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab arvamuse raportöör, et kasutas arvamuse koostamisel enne selle komisjonis vastuvõtmist oma arvamuses toimikuga seotud küsimuste kohta sisendmaterjali, mida ta sai järgmistelt huvide esindajatelt, kes kuuluvad kohustuslikku läbipaistvusregistrit käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe[1] kohaldamisalasse, või järgmistelt kolmandate riikide ametiasutuste, sealhulgas nende diplomaatiliste esinduste ja saatkondade esindajatelt:

1. Huvide esindajad, kes kuuluvad kohustuslikku läbipaistvusregistrit käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe kohaldamisalasse
Transparency International EU / EU transparency register: 501222919-71

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt arvamuse raportöör.

[1] Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 20. mai 2021. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe kohustusliku läbipaistvusregistri kohta (ELT L 207, 11.6.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	3.12.2025
Lõpphääletuse tulemus	+: 52 –: 12 0: 7
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Giuseppe Antoci, Jaume Asens Llodrà, Pernando Barrena Arza, Nikola Bartůšek, François-Xavier Bellamy, Ioan-Rareş Bogdan, Saskia Bricmont, Jaroslav Bžoch, Damien Carême, Susanna Ceccardi, Caterina Chinnici, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Alessandro Ciriani, Lena Düpont, Marieke Ehlers, Estrella Galán, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Paolo Inselvini, Irena Joveva, Erik Kaliňák, Marina Kaljurand, Mariusz Kamiński, Fabienne Keller, Mary Khan, Alice Kuhnke, Murielle Laurent, Fabrice Leggeri, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Michael McNamara, Ana Catarina Mendes, Verena Mertens, Nadine Morano, Matjaž Nemec, Ana Miguel Pedro, Ilaria Salis, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Petra Steger, Cecilia Strada, Alice Teodorescu Måwe, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Kristian Vigenin, Isabel Wiseler-Lima, Ewa Zajączkowska-Hernik, Alessandro Zan, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Katarina Barley, Anna Maria Cisint, Markéta Gregorová, Monika Hohlmeier, Nikola Minchev, Javier Moreno Sánchez, Jan-Christoph Oetjen, Leoluca Orlando, Oliver Schenk, Sebastian Tynkkynen, Alexandre Varaut, Maciej Wąsik
Lõpphääletuse ajal kohal olnud parlamendiliikmed kodukorra art 216 lg 7 alusel	Stefano Cavedagna, José Cepeda, Pietro Fiocchi, Andrey Kovatchev, Marcos Ros Sempere, Michał Szczerba, Catarina Vieira

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

52	+
PPE	Magdalena Adamowicz, François-Xavier Bellamy, Ioan-Rareş Bogdan, Caterina Chinnici, Lena Düpont, Monika Hohlmeier, Andrey Kovatchev, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Verena Mertens, Nadine Morano, Ana Miguel Pedro, Oliver Schenk, Michał Szczerba, Alice Teodorescu Måwe, Tomas Tobé, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
PfE	Jaroslav Bžoch
Renew	Abir Al-Sahlani, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Irena Joveva, Fabienne Keller, Michael McNamara, Nikola Minchev, Jan-Christoph Oetjen
S&D	Katarina Barley, José Cepeda, Marina Kaljurand, Murielle Laurent, Ana Catarina Mendes, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemec, Marcos Ros Sempere, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Cecilia Strada, Kristian Vigenin, Alessandro Zan
The Left	Giuseppe Antoci, Pernando Barrena Arza, Damien Carême, Estrella Galán, Ilaria Salis
Verts/ALE	Jaume Asens Llodrà, Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Alice Kuhnke, Leoluca Orlando, Catarina Vieira

12	-
ESN	Mary Khan, Milan Uhrík, Ewa Zajączkowska-Hernik
NI	Erik Kaliňák
PfE	Nikola Bartůšek, Susanna Ceccardi, Anna Maria Cisint, Marieke Ehlers, Fabrice Leggeri, Petra Steger, Tom Vandendriessche, Alexandre Varaut

7	0
ECR	Stefano Cavedagna, Alessandro Ciriani, Pietro Fiocchi, Paolo Inselvini, Mariusz Kamiński, Sebastian Tynkkynen, Maciej Wąsik

Kasutatud tähised:
+ : poolt
- : vastu
0 : erapooletu